Vraag nr. 40
van 26 november 2004
van de heer BART DE WEVER

Nederlands Tweede Taal – Samenstelling cursistenpopulatie

In Vlaanderen volgen elk jaar duizenden mensen een cursus Nederlands Tweede Taal (NT2), hetzij in de centra voor basiseducatie, hetzij in de centra voor volwassenenonderwijs, hetzij in een universitair talencentrum, hetzij in een privé-instelling. Om me hiervan een duidelijk beeld te kunnen vormen, stelde ik de minister graag volgende vragen.

1. Hoeveel mensen volgden in Vlaanderen de laatste vijf jaar een cursus Nederlands Tweede Taal ? Kan de minister de cijfers geven, opgesplitst per jaar en per instellingsvorm (VCP/CBE/universiteit) ?

   Wat kan hieruit worden afgeleid ?

2. Bestaan er cijfers van het aantal unieke cursisten ? Dit betekent het aantal personen dat een cursus volgt zonder dubbeltellingen.

We stellen vast dat er zeer grote verschillen zijn in de populatie die deze taalcursussen volgt. Sommigen zijn decretaal verplicht, maar het merendeel doet het uit vrije wil, sommigen zijn nieuwkomers, anderen wonen al vele jaren in Vlaanderen, sommigen doen het na een gezinshereniging of na een gezinsvorming, anderen zijn geregulariseerde illegalen, … Toch zijn hierover weinig gegevens beschikbaar. De onderwijsinstellingen zelf verwijzen de vragen vaak door naar de onthaalbureaus omdat zij hiervan geen cijfers zouden hebben.

Om een goede inschatting te kunnen maken van de werkelijke situatie op het veld, zou ik de minister volgende vragen willen stellen.

3. Wat is het contingent nieuwkomers ten opzichte van het totale aantal cursisten ?

4. Hoeveel van deze nieuwkomers vallen onder de verplichting van het inburgeringsdecreet ?

5. Hoeveel cursisten die verplicht zijn om een inburgeringstraject te volgen, zijn ontvankelijk verklaarde asielzoekers ?

6. Hoeveel cursisten die verplicht zijn om een inburgeringstraject te volgen, zijn erkende asielzoekers ?

7. Hoeveel cursisten die verplicht zijn om een inburgeringstraject te volgen, zijn geregulariseerde illegalen ?

8. Worden niet-geregulariseerde illegalen aangenomen, indien zij zich wensen in te schrijven ? Over hoeveel personen gaat het ?

9. Hoeveel cursisten volgen een NT2-traject na een gezinshereniging ?

10. Hoeveel cursisten volgen een NT2-traject na een gezinsvorming ?

11. Hoeveel analfabeten volgen een alfabetiseringstraject en vervolgens een NT2-traject ?

    Over welke bevolkingsgroepen gaat het voornamelijk ?

12. Hoeveel andersalfabeten volgen een alfabetiseringstraject en vervolgens een NT2-traject ?

    Over welke bevolkingsgroepen gaat het voornamelijk ?

13. Indien hierover geen exacte cijfers bestaan, kan de minister dan toch een reële schets van de populatiesamenstelling van de cursussen NT2 in Vlaanderen geven ?

N.B. Deze vraag werd gesteld aan de ministers Vandenbroucke (vraag nr. 40) en Keulen (nr. 47).

Gecoördineerd antwoord

1. De afspraken zoals gemaakt op de Rondetafelconferentie NT2 (Afsprakenkader NT2, 18 juli 2003) bepalen dat analfabeten en laaggeschoolden (< 10 jaar scholing) naar de centra voor basiseducatie gaan, hogergeschoolden (> 10 jaar scholing) een aanbod krijgen op de centra voor volwassenenonderwijs en universitair geschoolden cursus volgen op universitaire talencentra.

Wij kunnen volgende cijfers meegeven over het aantal inschrijvingen voor de cursussen Nederlands Tweede Taal in de centra voor volwassenenonderwijs, centra voor basiseducatie, universitaire talencentra en Begeleid Individueel Studeren. Er wordt bij deze cijfers geen onderscheid gemaakt tussen nieuwkomers en oudkomers.

Centra voor volwassenenonderwijs

	1999-2000	2000-2001	2001-2002	2002-2003	2003-2004
Antwerpen	6102	10200	12092	16283	12934
Vlaams-Brabant en BHG	5108	5247	7311	7921	11161
West-Vlaanderen	2262	4443	6338	7516	5580
Oost-Vlaanderen	2232	5219	6677	7719	7407
Limburg	1807	3002	3764	4011	4202
Totaal	17511	28111	36182	43450	41284

Centra voor basiseducatie

	1999-2000	2000-2001	2001-2002	2002-2003	2003-2004
Antwerpen	2292	2847	3288	2684	9496
Vlaams-Brabant en BHG	2389	2603	3058	3319	6594
West-Vlaanderen	973	1130	1102	1403	2685
Oost-Vlaanderen	1620	1665	1992	2099	4829
Limburg	1485	1515	1643	1967	2696
Totaal	8759	9760	11083	11472	26300

Universitaire talencentra

	1999-2000	2000-2001	2001-2002	2002-2003	2003-2004
Universiteit Gent	1236	1555	1794	1834	1776
– Zomercursussen	55	59	59	56	58
– Reguliere cursussen	1181	1496	1735	1778	1718
KU Leuven	1722	1771	1868	2083	2171
– Zomercursussen	272	308	388	462	541
– Reguliere cursussen	1450	1463	1480	1621	1630
UA stadscampus					
– Zomercolleges	4830	5920	8253	8846	9340
– Unieke cursisten	879	1021	1118	1324	1464
UA - campus Drie Eiken	422	446	490	430	397
Totaal	9089	10.713	13.523	14517	15.148

Begeleid Individueel Studeren

	2000	2001	2002	2003
Totaal	431	877	1078	1173

(*BHG: Brusselse Hoofdstedelijke gewest; KU Leuven: Katholieke Universiteit Leuven; UA: Universiteit Antwerpen – red.*)

Uit deze cijfergegevens kan onder meer worden afgeleid dat het aantal cursisten in de afgelopen vijf jaar sterk is toegenomen, in het bijzonder in de centra voor volwassenenonderwijs. In die centra zien we evenwel dat de groei zich het laatste jaar heeft omgezet in een lichte daling van het aantal cursisten, uitgezonderd in het Brusselse Hoofdstedelijke gewest waar er een blijvende sterke groei van het aanbod NT2 bestaat.

In de centra voor basiseducatie is er door het gesloten enveloppesysteem een minder sterke groei. De grote groei in het laatste jaar heeft niets te maken met een plotse verhoogde instroom van cursisten, maar wel met de invoering van het modulaire onderwijssysteem in de opleiding Nederlands Tweede Taal. Waar vroeger cursisten zich eenmaal inschreven voor een lineair traject over een schooljaar heen, wordt nu elke nieuwe start in een module ook als een nieuwe inschrijving geregistreerd.

2. Het is niet mogelijk om op basis van de huidige registratie door het departement Onderwijs het aantal unieke cursisten Nederlands Tweede Taal te bepalen. Zo wordt in het modulaire onderwijssysteem een cursist bij aanvang van elke module opnieuw ingeschreven.

3. In onderstaande tabel kan de Vlaamse volksvertegenwoordiger een overzicht vinden van de nieuwkomers, in totaal 10.362 personen, opgesplitst per scholingsgraad.

   Uit onderstaande cijfers kunnen we dus afleiden dat 37 % van de nieuwkomers instapten in een basiscursus NT2 op een centrum voor basiseducatie, 55 % van de nieuwkomers bediend werd door een centrum voor volwassenenonderwijs en 7 % van deze nieuwkomers een aanbod kregen op een universitair talencentrum.

	Werkingsjaar 2000	Werkingsjaar 2001	Werkingsjaar 2002	Werkingsjaar 2003 (tot 31/3/04)	Totaal	%
Analfabeet	29	83	127	135	374	4%
Laaggeschoold	688	793	1.031	854	3.366	33%
Hogergeschoold	1.033	1.404	1.804	1.512	5.753	55%
Universitair	161	216	247	142	766	7%
Onbekend [1]	51	10	0	42	103	1 %
Totaal	1.962	2.506	3.209	2.685	10.362	100 %

[1] wegens onvolledige rapportagegegevens

Aangezien dit tellingen betreft van inburgeringstrajecten (cursus Maatschappelijke Oriëntatie + basiscursus NT2) per nieuwkomer in een bepaalde periode, zijn er geen dubbeltellingen in deze cijfers. Daarom is het moeilijk deze cijfers te vergelijken met de cijfers uit de tabellen die de Vlaamse volksvertegenwoordiger bij vraag 1 kan terugvinden.

4. Wat betreft de decretale periode inburgering kan ik de Vlaamse volksvertegenwoordiger alvast melden dat in de periode vanaf 1 april 2004 tot en met 31 oktober 2004, 1.953 nieuwkomers een inburgeringscontract ondertekenden, waarvan 726 behoren tot de verplichte doelgroep, waarin de afspraken zijn vastgelegd met betrekking tot hun deelname aan een cursus NT2.

5. Antwoord zie vraag 13.

6. Antwoord zie vraag 13.

7. Antwoord zie vraag 13.

8. Bij inschrijving in een centrum voor volwassenenonderwijs of een centrum voor basiseducatie wordt momenteel niet gevraagd naar identiteitsbewijzen of andere documenten waaruit zou blijken dat de persoon legaal in het land verblijft. Bijgevolg kunnen wij hier-over geen cijfermateriaal bezorgen.

   Vreemdelingen wier verblijf niet geregulariseerd werd, behoren niet tot de doelgroep van het inburgeringsbeleid en kunnen dus bijgevolg geen NT2-opleiding volgen in het kader van een inburgeringstraject.

9. Antwoord zie vraag 13.

10. Antwoord zie vraag 13.

11 en 12. Sinds het schooljaar 2003-2004 wordt er een onderscheid gemaakt tussen opleidingen Nederlands Tweede Taal en alfabetiseringstrajecten Nederlands Tweede Taal. In dat schooljaar werden er 3.347 inschrijvingen alfa NT2 geteld binnen het totaal van 26.300 inschrijvingen NT2 in de basiseducatie. Het specifieke alfabetiseringstraject NT2 wordt enkel in de centra voor basiseducatie gegeven. Er wordt hierbij geen onderscheid gemaakt tussen analfabete anderstaligen en andersgealfabetiseerde anderstaligen. Deze laatsten kunnen evenwel sneller instappen in het gewone NT2-aanbod. Voor hooggeschoolde andersgealfabetiseerden is de module Latijns Schrift ontwikkeld. Er is momenteel geen cijfermateriaal beschikbaar over het aantal andersgealfabetiseerde cursisten die zich inschrijven in de centra. Er zijn praktijken bekend waarbij ook de zeer traaglerende gealfabetiseerde cursisten NT2 in het alfa-aanbod instappen.

   Van beide groepen is geen analyse gemaakt naar afkomst. Het analfabeet zijn wijst op het ontbreken van scholing in het land van herkomst. Risicogroepen bestaan in hoofdzaak uit vrouwen, mensen die uit de landelijke regio's komen en mensen die komen uit landen met gebrekkige onderwijsvoorzieningen.

   In de experimentele periode inburgering stapten 374 analfabeten in een inburgeringstraject (4 % van het totaal aantal nieuwkomers in de experimentele periode). Het onthaalbureau kan, gezien de bepalingen in het decreet, deze personen één jaar begeleiden. Het gaat hier voornamelijk over gezinsherenigers en ontvankelijk verklaarde asielzoekers.

13. De bevoegde administratie Permanente Vorming heeft geen zicht over de populatiesamenstelling van de cursisten die deelnemen aan een cursus NT2.

   Deze gegevens worden geregistreerd in een nieuw cliëntvolgsysteem dat momenteel nog in volle ontwikkeling is. De elektronische bevragingsinstrumenten op de centrale gegevensdatabank met het oog op de opmaak van statistische gegevens dienen nog verder te worden geoptimaliseerd.

   In onderstaande tabel kan de Vlaamse volksvertegenwoordiger de cijfers van de experimentele periode inburgering vinden met betrekking tot het verblijfsstatuut van de nieuwkomers, verhoudingen die vermoedelijk zullen kunnen geëxtrapoleerd worden naar de huidige decretale periode (voor het werkingsjaar 2003 beschikt de bevoegde administratie niet over de verdeling per verblijfsstatuut) :

	Werkingsjaar 2000	Werkingsjaar 2001	Werkingsjaar 2002	Totaal	%
Gezinsvormers	632	735	891	2.258	29%
Gezinsherenigers	235	354	686	1.275	17%
Ontvankelijk verklaarde asielzoekers	844	1.043	1.220	3.107	40,5 %
Erkende vluchtelingen	68	83	84	235	3%
Geregulariseerden	92	272	303	667	9%
Slachtoffers mensenhandel	0	18	25	43	0,5 %
Onbekend[1]	91	1	0	92	1%
Totaal	1.962	2.506	3.209	7.677	100%

[1] wegens onvolledige rapportagegegevens

Sinds 1 april 2004 hebben reeds meer dan 3.500 nieuwkomers zich aangemeld bij het onthaalbureau.